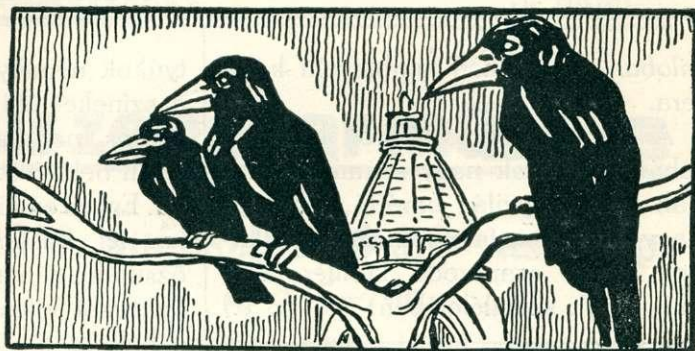

MI. UJSÁG AZ. ÁLLAT- KERTBEN?

BUDAPEST-SZÉKESFŐVÁROS-ÁLLAT-ÉS-NÖVÉNYKERTJÉNEK-KÖZLEMÉNYEI

Budapest, 1914.

I. évfolyam. 14. szám.

Péntek, augusztus 14.

Egyes szám ára: 10 f

Dr. LENDL ADOLF és Dr. MÁRKUS JENŐ
közreműködésével szerkeszti:
RAITSITS EMIL

Megjelen május—szeptember hónapokban minden
kedden és pénteken, azontúl havonta legalább
egyszer. ❀ „A TERMÉSZET“ melléklapja

Az állatkert koniferái.

A növénykedvelő és növényismerő közönség egyre nagyobb mértékben rájön, hogy állat- és növénykertünknek nemcsak zoologiai része van nagyszerűen kiképezve, hanem hogy a botanikai és kertészeti rész is tanulságos szórakozást nyújt s alkalmat ad az érdeklődő közönségnek a legritkább növényfajok és legbecsesebb virágok megismerésére. Az állatkert külső részeiben elültetve, továbbá a pálmaház meleg és hideg helyiségeiben például gazdag és becses gyűjteményét láthatjuk a tobzosoknak (*coniferae*), melyekhez az örökzöld tűlevelű fák és bokrok is tartoznak.

Ezek közül itt képen bemutatjuk a Japánból származó s Európában ma még felette ritka ernyőfenyőt (*Sciadopitys verticillata*), melyről röviden már szó volt s mely az állatkert északi részén, a madárház és a struchház között áll.

Ennek a szép és ritka tűlevelű fának hazája Japán déli része, miért is szabadon nem

bírná ki a mi szigorú telünket s így télen át faburkolattal kell védeni. A mi példányunk még fiatal, alig

másfél méter magas, de hazájában hatalmas fává növekszik vén korára. A tűlevelűek tipikus piramis alakját mutatja s levelei örvösen vannak elhelyezve, mint az ernyő vas-szerkezete. Innen az „ernyőfenyő“ elnevezés. De a japáni ernyőfenyő nem egyedüli nevezetessége állatkertünk tobzos-flórájának, mert a kertben, a sziklák alján s azokon még számos ritka tűlevelű fajt láthatunk gyönyörű, életerős példányokban, még pedig úgy hazaiakat, mint külföldieket. Gazdagon vannak képviselve a *Pinus*, *Abies* és *Picea* fajok, továbbá a *Juniperusok*, *Thuják*, *Ciprusok*, néhány cedrusfaj s a pálmaház gazdag és változatos *Araucariagyűjteménye* egyenesen meglepő.

Az állatkert legértékesebb koniferái közül való két szép példány ciprusfa (*Cupressus funebri*), a török temetők tipikus fája, egy fiatal libanoni cédrus (*Cedrus Libani*), valamint a japáni eredetű *Ginkgo*

SCIADOPITYS VERTICILLATA SIEB. & ZUCC. :: JAPÁNI ERNYŐFENYŐ.

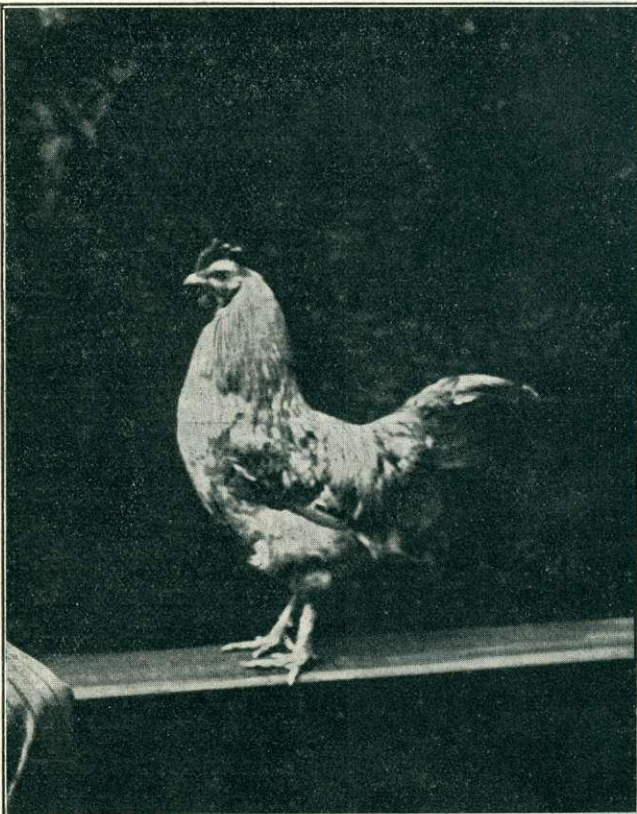
biloba, az egyetlen lomblevelű konifera.

A tűlevelű fák és bokrok kedvelői tehát — s ezek nagy számban vannak a növényvilág barátai közül — nagy élvezetet találhatnak az állatkert egyre szaporodó konifera-állományának szemléletében. (z. v.)

Kakastollú tyúk.

Nem régen kaptunk egy tyúkot ajándékba, amelynek tollazata s ezzel teste formája olyan volt, mint a kakasé; sőt egy kis taraja is nőtt a fején; pedig a tulajdonosa azt mondta róla, hogy ez az átváltozott szárnyas szorgalmas tojó volt.

A vadászok tudják, hogy különösen a fácánok között — bár mindenképpen ritkaság számba megy — találhatók olyan öreg tyúkok, melyek, ha már meddőkké váltak, a kakas színes tollazatát öltik magukra. A tyúk szerény külsejű, hasonlít a röghöz és avarhoz, amelyben költ és épen színezete révén védelmet talál, mert nem tűnik fel a szemnek. Ellenben a fácánkakas egyike a legdíszesebb madarainknak, különösen háta, nyaka, feje zománcos színekben ragyog. Az ilyen öreg

tyúkok némelyike pedig épen ezeket a színeket ölti magára.

Más madarakról is tudunk kivételesen bekövetkező ilyen elváltozásokról. Egyes emlős állatfajokról is jegyezték fel hasonló eseteket. Az öreg őzsuták némelyike például gyenge agancsot fejleszt a homlokán, miként a bakok.

A mi tyúkokskánk hasonló például szolgálhat.

HIREK

Az állatkert forgalma. Az állatkert forgalma, amely a múlt héten alászállott, a mostani hangulat és időjárás mellett újra emelkedőben van. A szép augusztusi napok s a harcterekről érkező kedvező hírek természetesen befolyásolják az állatkert forgalmát s az igazgatóság reméli, hogy nemsokára már ismét eléri a normális állapotot. Annál is inkább jogosult ez a remény, mert a rendkívüli idők ellenére a kertet épen úgy sikerült fenntartanunk, mint azelőtt. A rend példás most is, mint eddig mindig.

Megnyílt a kaktuszgyűjtemény. Mult pénteki számunkban részletesen ismertettük új kaktuszgyűjteményünket, mely szakemberek szerint párját ritkítja, de a laikusnak is rögtön feltűnik csodálatos gazdagságával. A gyűjtemény elrendezése most már teljesen elkészült. A közönség a gyűjteményt a palmaházban tekintheti meg, melynek egyik épületszárnyát egészen elfoglalja.

Kis leopárd született. Az elmúlt napokban az egyik leopárd-anyakának egy szép kis kölyke született s úgy látszik, hogy nagy szeretettel táplálja és gondozza a fiát. A kis leopárdok, mint a macskafélék kölykei általában, nyolc-kilenc napig vakok s ez alatt az idő alatt természetesen tehetetlenek. Azontúl azonban erősen növekednek s két-három hetes korukban már vidáman játszanak. A kis leopárdot hat hetes korában fogják elválasztani; ha ezt a kort eléri, úgy felneveltetése biztos sikerrel fog járni.

A páva gyöngytyúkokat nevel. Egyik pávánk néhány nap óta apró gyöngytyúkokkal sétál, amelyeket ő költött ki. Érdekes, hogy a páva a kicsinyeket a struccház szalmás tetején költötte ki a tojásból. Most a baromfiak között, a pulykaudvarban láthatók.

Koppláló állatok. A minap megemlékeztünk már a mi állatkertünk kígyónyakú teknősbékájáról, amely két hónapig nem evett semmit, míg végre aztán mégis megjött az étvágya s az első nap két halat, a második nap pedig tizenhetet evett meg. Azóta már eltelt egy kis idő, de a mi teknősbékánk a legkisebb jelét sem mutatja annak, hogy kedve volna az evéshez. A kopplálásban most párja akadt egy krokodilusban, amely egy hónap óta van nálunk. A krokodilusok a meleg évszakban szeretnek enni, de ha megváltozott környezetbe kerülnek, hat hétig is el vannak egyetlen falat nélkül. A mi krokodilusunk már egy hónapja nem evett.

A kis bölény s a kis gnu. Említettük már, hogy az európai bölénynek s a fehérszakállú gnuak egy-egy borja született. Mind a két kis állat szépen fejlődik, ami annál örövendesebb, mert mind a kettő meglehetősen nagy értéket képvisel. A gnu azért, mert ez az első gnu-borjú, amely Európában született, a bölény pedig azért, mert legnagyobb ritkaság, ha az európai bölény a fogságban szaporodik. A két kis állatot naponta kivezetik a rétre, ahol vidáman ugrádoznak és szaladgálnak. Napról-napra konstatálni lehet rajtuk a fejlődést. Itt említjük meg, hogy a mi állatkertünkben volt egy európai bölénytehéntől egy borjúnk s két amerikai bölénytehéntől két borjúnk. Most összesen öt európai és öt amerikai bölényünk van. Úgy látszik, hogy érdemes volna bölény-tenyésztésre berendezkednünk, mert még sehol sem voltak ilyen kedvező körülmények, mint nálunk. Egy három hónapos amerikai bölény ára 1000 korona, egy három hónapos európai bölényé pedig 1500 korona: e számokból látható, hogy szép hasznunk volna a bölénytenyésztésen, annál is inkább, mert az európai állatkertek szívesen vásárolnának tőlünk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. Irén. Szíves elismerő sorait köszönjük. A kért dologgal egyik legközelebbi számunkban foglalkozni fogunk.

K. Árpád. A képet alkalomadtán közölni fogjuk.

D. Dezső. Hosszú cikkeket nem közlünk. Nincs is helyünk rá.

E. Ferenc. Hogyne volna érdemes bérletet váltani. A meteorologusok a legszebb időt jósolják, de különben is olyan szép és kellemes hely, mint az állatkert, nincs is sehol az egész fővárosban.

A kiadásért felelős: RAITSITS EMIL

Az állatkerti szimfonikus zenekar műsora

1914. augusztus 14-én, pénteken:

D. u. 5—7-ig

1. <i>Bánffy</i> :	Győzelmi induló
2. <i>Mozart</i> :	Don Juan — Nyitány
3. <i>Wagner</i> :	Lohengrin — A nők felvonulása
4. <i>Gilbert</i> :	Az ártatlan Zsuzsi — Egyveleg
5. <i>Kéler</i> :	Vígjáték nyitány
6. <i>Ohlsen</i> :	Spanyol keringő
7. <i>Fetrás</i> :	Dallamparádé — Egyveleg
8. <i>Jessel</i> :	A városi őrség felvonulása

Este 8—11-ig

1. <i>Gounod</i> :	Marche et Cortége — Induló
2. <i>Mendelssohn</i> :	Szentivánéji álmom — Nyitány
3. <i>Schubert</i> :	Ständchen
4. <i>Puccini</i> :	Bohémélet — Ábránd
5. <i>Wagner</i> :	Tannhäuser — Nyitány
6. <i>Oelschlägel</i> :	Trio hegedű, gordonka és hárfára
Előadják <i>Henrichs Walther, Masak József és Takáts Izor</i>
7. <i>Strauss</i> :	Tavaszi hangok — Keringő
8. <i>Massenet</i> :	Heródiás — Ábránd
9. <i>Erkel</i> :	Hunyady László — Nyitány
10. <i>Linke</i> :	Bosporuson — Török intermezzo
11. <i>Kálmán</i> :	Cigányprimás — Egyveleg
12. <i>Valverde</i> :	Argentíniai Tangó

Karnagy: WIESCHENDORFF HENRIK tanár,
a m. kir. Operaház tagja.

1914. augusztus 16-án, vasárnap:

D. u. 5—7-ig

1. <i>Faulwetter</i> :	Éljen a haza — Induló
2. <i>Herold</i> :	Zampa — Nyitány
3. <i>Lehár</i> :	Cigányszerelem — Keringő
4. <i>Jones</i> :	A gésák — Egyveleg
5. <i>Kéler</i> :	Magyar vígjáték nyitány
6. <i>Lindsay</i> :	Aisha — Indiai idyll
7. <i>Wieschendorff</i> :	Aranyhajú — Mazurka
8. <i>Conradi</i> :	Zenei vállalat — Egyveleg

Este 8—11-ig

1. <i>Bánffy</i> :	Fejedelem induló
2. <i>Smetana</i> :	Az eladott menyasszony — Nyitány
3. <i>Offenbach</i> :	Musette — Tánctal
4. <i>Wagner</i> :	Lohengrin — Ábránd
5. <i>Suppé</i> :	Költő és pór — Nyitány
6. <i>Wieniawsky</i> :	a) Legenda } Zenekar kísérettel hegedűn előadja:
b) Mazurka } <i>Henrichs Walther</i> , hangverseny-
mester
7. <i>Strauss</i> :	Történetek a bécsi erdőből — Keringő
8. <i>Erkel</i> :	Bánk bán — Ábránd
9. <i>Thomas</i> :	Mignon — Nyitány
10. <i>Linke</i> :	Kukohama Estapo — Afrikai intermezzo
11. <i>Komzák</i> :	ABC — Egyveleg
12. <i>Lehár</i> :	Losonci induló

Karnagy: WIESCHENDORFF HENRIK tanár,
a m. kir. Operaház tagja.

1914. augusztus 15-én, szombaton:

D. u. 5—7-ig

1. <i>Fucik</i> :	Uncle Teddy — Induló
2. <i>Suppé</i> :	Tantaluszi kínok — Nyitány
3. <i>Eilenberg</i> :	Feketeerdei malom — Jellemkép
4. <i>Meyerbeer</i> :	Hugonották — I. felv. befejezője
5. <i>Strauss</i> :	Carnevál Rómában — Nyitány
6. <i>Fetrás</i> :	Virágok az úton — Keringő
7. <i>Kiss</i> :	Charivari — Egyveleg
8. <i>Ziehrer</i> :	Vinea — Galopp

Este 8—11-ig

1. <i>Abert</i> :	Diadal induló
2. <i>Mendelssohn</i> :	Hebridák — Nyitány
3. <i>Hubay</i> :	A falu rossza — Pusztai jelenet
4. <i>Svendsen</i> :	Norvég művészkarnevál
5. <i>Humperdinck</i> :	Jancsi és Juliska — Előjáték
6. <i>Händel</i> :	Largo
7. <i>Rubinstein</i> :	Valse Caprice
8. <i>Wagner</i> :	Mesterdalmokok — III. felv. bevezetése
és a tanoncok tánca
9. <i>Bloch</i> :	Ünnepi nyitány
10. <i>Broutin</i> :	Danse Israelite
11. <i>Linke</i> :	Slágerek — Egyveleg
12. <i>Wieschendorff</i> :	Éjjeli őrző — Jellemkép

Karnagy: WIESCHENDORFF HENRIK tanár,
a m. kir. Operaház tagja.

1914. augusztus 17-én, hétfőn:

Délután 5—7-ig

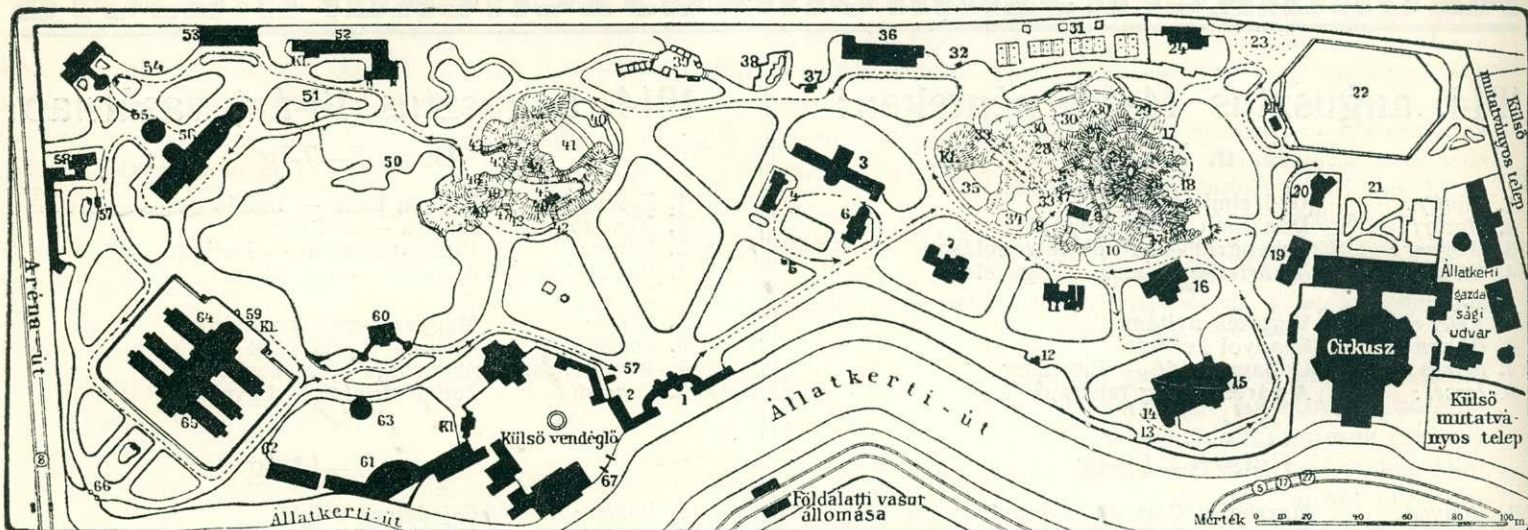
1. <i>Lehnhardt</i> :	Berlin—Budapest — Induló
2. <i>Thomas</i> :	Raymond — Nyitány
3. <i>Humperdinck</i> :	Álomjelenet a Jancsi és Juliska c. dalműből
4. <i>Wagner</i> :	Lohengrin — I. felv. befejezője
5. <i>Linke</i> :	Grigri — Nyitány
6. <i>Oberthür</i> :	Virgo Mária
7. <i>Eyster</i> :	A nevető férj — Keringő
8. <i>Komzák</i> :	Víg embereknek — Egyveleg

Este 8—11-ig

1. <i>Wagner</i> :	Tannhäuser — Bevonulási induló
2. <i>Beethoven</i> :	Coriolán nyitány
3. <i>Mascagni</i> :	Fritz barátunk — Előjáték
4. <i>Liszt</i> :	F-dur rapsódia
5. <i>Smetana</i> :	Libussa nyitány
6. <i>Meyseder</i> —
<i>Helmesberger</i> }	Ballet jelenet
7. <i>Strauss</i> :	Centrum keringő
8. <i>Puccini</i> :	Pillangókisasszony — Ábránd
9. <i>Brüll</i> :	Az aranykereszt — Nyitány
10. <i>Moret</i> :	Hiawatha — Amerikai intermezzo
11. <i>Fall</i> :	Dollárkirálynő — Egyveleg
12. <i>Wieschendorff</i> :	Kalóz induló

Karnagy: WIESCHENDORFF HENRIK tanár,
a m. kir. Operaház tagja.

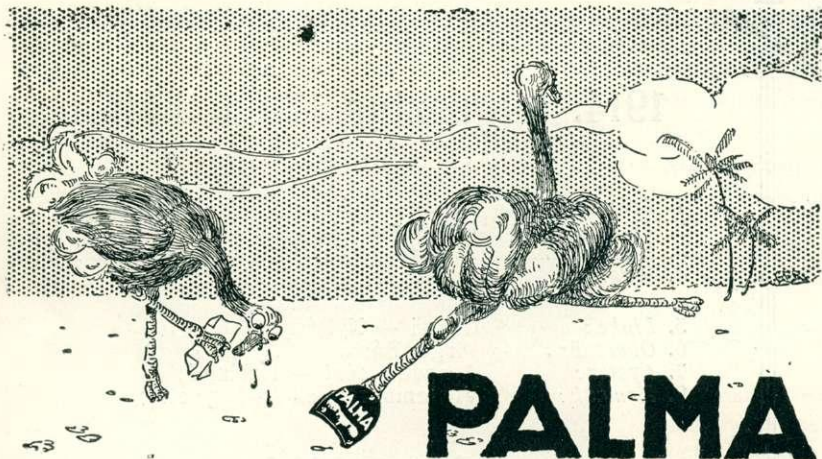
A SZÉKESFŐVÁROSI ÁLLATKERT HELYSZINRAJZA

JELMAGYARÁZAT:

Az állatkertbe vezető villamosok számai: 5, 15, 17, 21, 23, 25, 27, 37, 73, 75. közötti, 8, 10, 12, 48. városi villamos vasút. — F. J. földalatti villamos vasút. Omnibusz. A térképen látható számok az útmutató szövegére utalnak. — az útmutató leírásában követett útirány. Kl. = klozet.	<p>1. Főkapu
2. Igazgatóság
3. Majmok
4. Rágcsálók
5. Mókusház
6. Erzsényesek
7. Szarvasok
8. Juhok
9. Tejszarnok
10. Antilopok
11. Bölények
12. Cukorkaárusítás</p> | <p>13. Kapu
14. Néprajzi gyűjtemény
15. Vastagbőrűek
16. Zsirafok
17. Turista-út
18. Vendéglő
19. Tevéfélék
20. Disznófélék
21. Gyermekek játszóhelye
22. Sport-pálya</p> | <p>23. Lovagló és kocsi-kázó-pálya
24. Zebraistálló
25. 26. 27. 28. Kecskéfélék
29. Kis medvék
30. Nagy medvék
31. Kutyák
32. Süteményárusítás
33. Ajtáró az oroszlan-házon át
34. Tigrisharang
35. Oroszlánbarlang</p> | <p>36. Kisragadozók
37. Hűtő italok árusítása
38. Vidrató
39. Várom
40. Fókátó
41. Jegesmedvék
42. Turista-út
43. Rozsomák
44. Nyestfélék
45. Rénszarvasok
46. Norvég ház</p> | <p>47. Hófajdok
48. Alagút-ajtáró
49. Bejárat a mozgófényképekhez
50. Uszómadarak
51. Gázlók, kacsák
52. Fácános
53. Sasok
54. Struccok
55. Kisebb tóparti madarak
56. Madarak háza</p> | <p>57. Dohányárusítás
58. Falusi gazdaság
59. Akvárium
60. Terrárium
61. Vendéglő (Spolarits és Matoschik)
62. Kávéház
63. Zenepavillon
64. Kávéházi terrasza
65. Pálmaház bejárata
66. Aréna-úti kapu
67. Gundel-féle vendéglő</p> |
|--|--|---|---|---|---|---|

HIRDETÉSEK

Az Állatkertben

nézzük meg
az Akváriumot
és a Pálmaházat

Szép emléktárgyak jutányos áron kaphatók

KERTÉSZ TÓDOR

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF-TÉR

- ◆ Emléktárgyak, utazási cikkek, játék és sport árúk, háztart. cikkek nagy raktára ◆
- ◆ A IV. kerület Bécsi-utca 2. szám alatti „BUDAPEST” SZÁLLODA SAJÁT KEZELÉSÉBEN ◆
- ◆ Állandó vevőinek a szobák áraiból megfelelő árkedvezményt nyújt ◆

